

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 129/21
Люксембург, 15 юли 2021 г.

Решение по дело C-848/19 P
Германия/Полша

Законосъобразността на всеки акт на институциите на Съюза, свързан с политиката на последния в областта на енергетиката, трябва да се преценява с оглед на принципа на енергийна солидарност

Съдът отхвърля жалбата на Германия срещу решението на Общия съд, който, прилагайки този принцип, е отменил решение на Комисията от 2016 г. за изменение на условията за достъп до газопровода OPAL

Ostseepipeline-Anbindungsleitung (наричан по-нататък „газопроводът OPAL“) представлява наземният участък на запад на газопровод „Северен поток 1“, който пренася в Европа газ от Русия, като заобикаля „традиционните“ транзитни страни, каквито са Украйна, Полша и Словакия. През 2009 г. Европейската комисия одобрява, поставяйки условия, решението на германската Федерална мрежова агенция за освобождаване на газопровода OPAL от правилата на Директива 2003/55¹ (впоследствие заменена с Директива 2009/73²) относно достъпа на трети лица до системата от газопроводи³ и относно тарифните регулации⁴. Тъй като „Газпром“ (предприятие с господстващо положение на пазара за газови доставки) така и не изпълнява едно от наложените от Комисията условия, то успява да експлоатира само 50 % от капацитета на газопровода OPAL, считано от пускането му в действие през 2011 г.

През 2016 г. по искане именно на „Газпром“ германската Федерална мрежова агенция уведомява Комисията за намерението си да измени някои разпоредби на предоставената през 2009 г. дерогация. По същество предвиденото изменение трябвало да позволи използването на пълния капацитет на газопровода OPAL, при условие че най-малко 50 % от този капацитет бъдат предлагани на търг. С решение от 28 октомври 2016 г. (наричано по-нататък „спорното решение“)⁵ Комисията одобрява това изменение при определени условия.

Тъй като счита, че спорното решение застрашава сигурността на доставките на газ в Полша поради прехвърлянето към транзитен път „Северен поток 1“/OPAL на част от обемите на природен газ, които преди това са били пренасяни през държавите от Централна Европа (сред които е и Полша) посредством конкурентните на OPAL газопроводи, Полша сезира Общия съд на Европейския съюз с жалба за отмяна на това решение. Общият съд уважава тази жалба и отменя спорното решение поради нарушение на принципа на енергийна солидарност, прогласен в член 194, параграф 1 ДФЕС⁶. Според Общия съд Комисията е трябвало да разгледа въздействието на изменението на режима на експлоатация на

¹ Директива 2003/55/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2003 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и отменяне на Директива 98/30/ЕО (ОВ L 176, 2003 г., стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 12, том 2, стр. 80).

² Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 година относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 2009 г., стр. 94).

³ Член 18 от Директива 2003/55 и член 32 от Директива 2009/73.

⁴ Член 25, параграфи 2—4 от Директива 2003/55.

⁵ Решение C(2016) 6950 final на Комисията от 28 октомври 2016 година за изменение на условията за изключване на газопровода OPAL от обхвата на задължението за прилагане на правилата за достъп на трети лица и тарифните регулации съгласно Директива 2003/55.

⁶ Решение от 10 септември 2019 г., Полша/Комисия (T-883/16), (вж. също прессъобщение № [107/19](#)).

газопровода OPAL върху сигурността на доставките и политиката в областта на енергетиката на Република Полша.

Сезиран с жалба на Германия, Съдът, заседаващ в голям състав, потвърждава решението на Общия съд, като се произнася относно естеството и обхвата на принципа на енергийна солидарност.

Съображения на Съда

На първо място, Съдът припомня, че съгласно член 194, параграф 1 ДФЕС политиката на Съюза в областта на енергетиката има за цел, в дух на солидарност между държавите членки, да осигури функционирането на енергийния пазар, да обезпечи сигурността на енергийните доставки в Съюза, да насърчава енергийната ефективност и спестяването на енергия, както и разработването на нови и възобновяеми енергийни източници и да подпомага взаимната свързаност на енергийните мрежи.

В това отношение Съдът отбелязва, че принципът на солидарност е основен принцип на правото на Съюза, който се споменава в редица разпоредби на Договора за ЕС и Договора за функционирането на ЕС и който намира конкретен израз — в областта на енергетиката — в член 194, параграф 1 ДФЕС. Този принцип е тясно свързан с принципа на лоялно сътрудничество⁷, който задължава Съюза и държавите членки при пълно взаимно зачитане да си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите. След като принципът на солидарност е в основата на всички цели на енергийната политика на Съюза, нищо не позволява да се изключи възможността този принцип да има обвързващо действие. Напротив, принципът на солидарност включва права и задължения както за Съюза, така и за държавите членки, като Съюзът е обвързан от задължение за солидарност по отношение на държавите членки, а последните са обвързани от задължение за солидарност помежду си и по отношение на общия интерес на Съюза.

Ето защо Съдът заключава, че противно на доводите на Германия, законосъобразността на всеки акт на институциите на Съюза, свързан с неговата политика в областта на енергетиката, трябва да се преценява с оглед на принципа на енергийна солидарност, дори да липсва изрично позоваване на този принцип в приложимото вторично право, в случая — в Директива 2009/73⁸. Затова от съвместния прочит на принципите на енергийна солидарност и на лоялно сътрудничество следва, че при приемането в съответствие с Директива 2009/73⁹ на решение за изменение на дерогационен режим Комисията е длъжна да разгледа евентуалните рискове за доставките на природен газ на пазарите на държавите членки.

На второ място, Съдът уточнява, че текстът на член 194 ДФЕС не ограничава прилагането на принципа на енергийна солидарност до посочените в член 222 ДФЕС случаи на терористични нападения или природни или предизвикани от човека бедствия. Напротив, посоченият в член 194, параграф 1 ДФЕС дух на солидарност обхваща всякакви действия, свързани с енергийната политика на Съюза.

Така задължението на институциите на Съюза и на държавите членки да вземат предвид принципа на енергийна солидарност при приемането на актове относно вътрешния пазар на природен газ, като се стремят по-специално да гарантират сигурността на енергийните доставки на Съюза, намира израз в приемането както на мерки за справяне с извънредни ситуации, така и на превантивни мерки. При упражняване на съответните им правомощия в тази област Съюзът и държавите членки трябва да претеглят съответните енергийни интереси, избягвайки приемането на мерки които биха могли да накърнят интересите на участниците, които могат да бъдат засегнати, в сферата на сигурността на доставките, икономическата и политическата жизнеспособност и диверсификацията на източниците на

⁷ Член 4, параграф 3 ДЕС.

⁸ Член 36, параграф 1 от Директива 2009/73.

⁹ Член 36 от Директива 2009/73.

доставки, като правят това в името на своята отговорност, произтичаща от тяхната взаимозависимост и фактическа солидарност.

Ето защо Съдът потвърждава, че Общият съд не е допуснал грешка при прилагане на правото, като е приел, че спорното решение трябва да бъде отменено поради нарушение на принципа на енергийна солидарност.

ЗАБЕЛЕЖКА: Решенията или определенията на Общия съд подлежат на обжалване пред Съда, което се ограничава само до правни въпроси. По принцип обжалването няма суспензивно действие. Ако жалбата е допустима и основателна, Съдът отменя решението на Общия съд. Когато фазата на производството позволява това, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото. В противен случай той връща делото на Общия съд, който е обвързан с решението, постановено от Съда в рамките на обжалването.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106